

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

RAD NADZORNIH ODBORA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA PODRUČJU
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Rijeka, kolovoz 2016.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	4
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
IV.	RAD NADZORNIH ODBORA	5
V.	NALAZ	17
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI RADA NADZORNIH ODBORA	25

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/16-10/8
URBROJ: 613-10-16-20

Rijeka, 22. kolovoza 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
RADA NADZORNIH ODBORA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA PODRUČJU
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti rada nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Primorsko-goranske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 27. siječnja do 22. kolovoza 2016.

I. PREDMET REVIZIJE

Trgovačka društva su pravne osobe čije je osnivanje i ustroj uređeno Zakonom o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15). Mogu se osnovati za obavljanje gospodarske ili bilo koje druge djelatnosti. Organi upravljanja u trgovačkim društvima su skupština, nadzorni odbor i uprava. Odnosi između njih uređeni su odredbama spomenutog Zakona, društvenog ugovora, odnosno izjave o osnivanju te statuta. Prema odredbama spomenutog Zakona uprava vodi poslove društva, dok nadzorni odbor nadzire vođenje poslova društva, može pregledavati i ispitivati poslovne knjige, a pisano izvješće o obavljenom nadzoru podnosi skupštini društva. Zbog specifične pozicije između skupštine i uprave te potrebe za povezivanjem s interesima drugih skupina, nadzorni odbor je mehanizam korporativnog upravljanja, a u svom radu preuzima stratešku, kontrolnu, savjetodavnu i povezujuću ulogu kroz funkcije kontrole, nadgledavanja i praćenja poslovanja.

Strateška uloga nadzornog odbora očituje se u aktivnom sudjelovanju u izradi strategije društva (ocjena ranije donesenih odluka, strateško planiranje, prijedlozi za poboljšanja i zaustavljanje odluka ako nisu u najboljem interesu društva). Kontrolno djelovanje nadzornog odbora sastoji se od niza aktivnosti i mehanizama kojima nadzorni odbor štiti interese članova društva i drugih interesno utjecajnih skupina kroz nadzor poslovanja društva i rad uprave. Između ostalog, kontrolira politiku nagrađivanja, nadzire moguće sukobe interesa, osigurava neovisnost financijskog izvještavanja i izbor revizora, nadzire objavljivanje podataka o poslovanju te vodi brigu o uspostavi prikladnog sustava kontrolnih mehanizama u društvu. Kroz povezujuću ulogu, od nadzornog odbora se očekuje, da interese društva povezuje s interesima drugih interesno utjecajnih skupina posebno zaposlenika, kreditora, kupaca, dobavljača i lokalne zajednice, održava formalne i neformalne odnose s interesnim i utjecajnim skupinama te da zastupa primjenu standarda koji utječu na povećanje društvenog standarda građana i načela zaštite okoline.

Nadalje, Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. (Narodne novine 26/15) ističe kako opći principi dobrog upravljanja i organizacije, koji podrazumijevaju odgovornost, učinkovitost, transparentnost, otvorenost, participativnost, osjetljivost i pravičnost institucija u sustavu, predstavljaju smjernicu za efikasnu prevenciju i način sprječavanja korupcije. Također, ističe kako je primjena antikorupcijskih preventivnih mehanizama, uz drugo, potrebna posebno kod trgovačkih društava u kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju vlasničke udjele kod imenovanja članova nadzornih odbora i uprava. U tom kontekstu su planirane pojačane aktivnosti u cilju jačanja transparentnosti na razini trgovačkih društava u kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju vlasničke udjele.

Predmet revizije učinkovitosti je rad nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Primorsko-goranske županije (dalje u tekstu: Županija) u kojima je društvenim ugovorom, izjavom o osnivanju, odnosno statutom određeno da imaju nadzorni odbor. S obzirom da se radi o društvima koja su osnovale jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prisutan je interes javnosti. Revizijom je obuhvaćeno pet trgovačkih društava: Vodovod i Kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab. Odabrana su društva koja pružaju usluge od javnog interesa, imaju značajne prihode i broj zaposlenih, te raspolažu značajnom vrijednošću imovine. U ranije obavljenim financijskim revizijama utvrđeno je da kod pojedinih društava nije ustrojen učinkovit sustav unutarnjih kontrola vezano za računovodstveno poslovanje te provođenje postupaka javne nabave.

Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka je osnovano na temelju Društvenog ugovora. Osnivači su gradovi Rijeka, Bakar, Kastav i Kraljevica te općine Čavle, Jelenje, Klana, Viškovo i Kostrena, koji imaju od 1,55 % do 82,6 % udjela u temeljnom kapitalu. Temeljni kapital iznosi 814.201.600,00 kn. Djelatnost društva je javna vodoopskrba, ispitivanje zdravstvene ispravnosti vode za piće za vlastite potrebe, izvođenje priključaka, umjeravanje vodomjera, javna odvodnja, uzorkovanje i ispitivanje kakvoće vlastitih otpadnih voda te proizvodnja energije za vlastite potrebe. Tijela upravljanja su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu društva čini po jedan predstavnik osnivača (devet članova). U skupštini svaki član ima glasova razmjerno broju njegovih udjela u odnosu na ukupan broj udjela. Nadzorni odbor ima pet članova koje je imenovala skupština, od kojih dva člana na prijedlog gradonačelnika Grada Rijeke, po jednog člana na prijedlog gradonačelnika Grada Kastava i načelnika Općine Jelenje, dok je jedan predstavnik zaposlenika. Predsjednik nadzornog odbora je Vladimir Benac. Upravu društva čini direktor Andrej Marochini. Koncem 2015. društvo je imalo 302 zaposlenika.

Društvo Rijeka promet d.d., Rijeka je upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Rijeci u svibnju 2007. Osnivač i jedini dioničar je Grad Rijeka. Temeljni kapital iznosi 17.961.900,00 kn. Podijeljen je na 179 619 redovnih dionica na ime, svaka u nominalnoj vrijednosti 100,00 kn. Djelatnost društva je održavanje nerazvrstanih cesta i javno prometnih površina te održavanje horizontalne, vertikalne signalizacije i svjetleće prometne signalizacije. Tijela upravljanja su glavna skupština, nadzorni odbor i uprava. Glavnu skupštinu društva čini gradonačelnik Grada Rijeke. Nadzorni odbor ima pet članova. Četiri člana je imenovala glavna skupština, a jedan je predstavnik zaposlenika. Predsjednik nadzornog odbora je Čedomir Salević. Upravu društva čini direktorica Spomenka Mičetić. Koncem 2015. društvo je imalo 26 zaposlenika.

Društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar osnovano je na temelju Ugovora o osnivanju iz srpnja 1990. koji je 1995. usklađen sa Zakonom o trgovačkim društvima. Pročišćeni tekst Društvenog ugovora je donesen 2004. Osnivači društva su gradovi Rijeka i Bakar te Općina Čavle, koje imaju od 0,065 % do 99,4 % udjela u temeljnom kapitalu. Temeljni kapital iznosi 171.608.000,00 kn. Djelatnost društva je poslovanje nekretninama, nadzor nad gradnjom, inženjering na području niskogradnje, hidrogradnje, prometa, sistemski inženjering, sigurnosni inženjering te druge djelatnosti. Tijela upravljanja su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu čini po jedan predstavnik osnivača koji ima glasova koliko iznosi postotak njegovog poslovnog udjela. Nadzorni odbor ima pet članova od kojih je četiri člana imenovala skupština, a peti je predstavnik zaposlenika. Predsjednica nadzornog odbora je Ivna Kauzlarić. Upravu društva čini direktor Irvin Badurina. Koncem 2015. društvo je imalo sedam zaposlenika.

Društvo Ekoplus d.o.o., Rijeka osnovano je na temelju Društvenog ugovora iz lipnja 2000. Osnivači društva su Županija, Grad Rijeka i Općina Viškovo koji imaju od 7,5 % do 49,0 % udjela te Komunalno društvo Čistoća d.o.o., Rijeka (u većinskom vlasništvu Grada Rijeka) s 2,2 % udjela u temeljnom kapitalu. Temeljni kapital iznosi 52.457.500,00 kn. Djelatnost društva je koncipiranje, priprema i izgradnja te upravljanje novim integralnim sustavom gospodarenja otpadom na području Županije. Tijela upravljanja su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu društva čini župan, gradonačelnik Grada Rijeke, direktor Komunalnog društva Čistoća d.o.o., Rijeka i načelnica Općine Viškovo. Nadzorni odbor ima pet članova koje je imenovala skupština, od kojih dva člana na prijedlog Županije, a po jednog člana preostali članovi društva. Predsjednik nadzornog odbora je Miodrag Šarac. Upravu društva čini direktor Dušan Šćulac. Koncem 2015. društvo je imalo 25 zaposlenika.

Društvo Dundovo d.o.o., Rab osnovano je na temelju Izjave o osnivanju iz veljače 1999. Upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Rijeci u veljači 1999. Osnivač društva je Grad Rab. Temeljni kapital iznosi 6.462.300,00 kn. Djelatnost društva je iznajmljivanje parking prostora i naplata, održavanje javnih površina, pogrebne djelatnosti i održavanje groblja i spomen obilježja, trgovina na malo pogrebnom opremom u dijelu pružanja pogrebnih usluga, usluge pauk vozila, građevinske usluge, dimnjačarske usluge, uređenje i održavanje cesta i prometnica, zelenih površina i prometne signalizacije, održavanje javne rasvjete, skupljanje, prijevoz, zbrinjavanje i trgovanje otpadom te djelatnost tržnica na malo. Tijela upravljanja su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu društva čini gradonačelnik Grada Raba. Nadzorni odbor ima tri člana. Dva člana je imenovala skupština na prijedlog gradonačelnika Grada Raba, a jedan je predstavnik zaposlenika. Predsjednik nadzornog odbora do svibnja 2015. je bio Nikola Perkić, a od tada je Kristina Dumičić. Upravu društva je do svibnja 2015. činio Hari Čipčić, od svibnja od listopada 2015. Mirko Umiljenović, a od listopada 2015. Mladen Kuparić. Koncem 2015. društvo je imalo 78 zaposlenika.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije bili su provjeriti:

- jesu li nadzorni odbori učinkovito nadzirali vođenje poslova trgovačkog društva
- jesu li uspostavljeni preduvjeti za uspješan rad nadzornih odbora
- jesu li nadzorni odbori ispunili svoju stratešku i savjetodavnu zadaću
- jesu li nadzorni odbori ispunili svoju kontrolnu zadaću.

Polazeći od ciljeva revizije definirani su kriteriji za ocjenu učinkovitosti rada nadzornih odbora. Pri tome je odabran pristup koji polazi od pitanja na koja se revizijom željelo odgovoriti. Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje: *Jesu li nadzorni odbori učinkovito nadzirali vođenje poslova trgovačkog društva?* Ono je, u skladu s ciljevima revizije, razrađeno na tri potpitanja i 28 detaljnijih pitanja. Također, kao kriterij za ocjenu učinkovitosti rada nadzornih odbora razmotreni su zahtjevi koji proizlaze iz Zakona o trgovačkim društvima.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: preduvjeti za uspješan rad nadzornih odbora, strateška i savjetodavna zadaća nadzornih odbora te kontrolna zadaća nadzornih odbora.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Pri odabiru revizijskog pristupa, kako bi se pribavili mjerodavni revizijski dokazi i odgovorilo na ciljeve revizije, primijenjene su različite metode i postupci prikupljanja revizijskih dokaza. Revizijskim postupcima je obuhvaćen rad nadzornih odbora u 2014. i 2015.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučene su i analizirane pravna regulativa te dokumentacija i informacije o nadzornom odboru svakog pojedinog društva. Pribavljene su informacije o broju članova nadzornih odbora, njihovom stupnju obrazovanja, mjerodavnim znanjima, vještinama i sposobnostima, redovitosti održavanja sastanaka i kriterijima za visinu nadoknade članovima nadzornih odbora. Ocijenjeni su postupci izbora i imenovanja članova nadzornog odbora.

Uvidom u zapisnike sa sjednica nadzornog odbora ocijenjeno je u kojoj mjeri su nadzorni odbori ispunili svoju stratešku, kontrolnu, savjetodavnu i povezujuću zadaću. Obavljeni su razgovori s članovima uprave društava i predsjednicima nadzornih odbora. Ocjena učinkovitosti dana je za svako pojedino društvo.

IV. RAD NADZORNIH ODBORA

Preduvjeti za rad nadzornih odbora

Zadaće, ovlasti i odgovornosti nadzornog odbora definirani su Zakonom o trgovačkim društvima, statutom te društvenim ugovorom odnosno izjavom o osnivanju. U skladu s navedenim, član nadzornog odbora može biti fizička osoba koja je potpuno poslovno sposobna, ali se aktom o osnivanju mogu odrediti uvjeti (stručnost i druge kompetencije) koje mora ispuniti da bi bila imenovana u nadzorni odbor.

Društvenim ugovorom društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka su definirane zadaće i ovlasti nadzornog odbora te sastav i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (način izbora). Nadzorni odbor nadzire upotrebu sredstava i vođenje poslova društva, provođenje društvenog ugovora i odluka skupštine, razmatra poslovna i financijska izvješća, kontrolira urednost vođenja poslovnih knjiga, u pisanom obliku izvještava skupštinu o rezultatima nadzora i o svom radu, donosi poslovnik o radu, po potrebi saziva skupštinu, osobito kada je to potrebno radi dobrobiti društva, daje mišljenje o godišnjem obračunu te prijedlogu Uprave o upotrebi dobiti ili pokriva gubitka društva, te daje nalog revizoru za ispitivanje godišnjih financijskih izvješća društva. Ovlašten je davati suglasnosti na smjernice za poslovanje društva, standarde usluga i uvjete za obavljanje komunalnih usluga, davanje prokure, planove i programe rada, cijene usluga, organizaciju i sistematizaciju, otuđivanje i opterećivanje nekretnina te zaključivanje pravnih poslova u vrijednosti iznad 1.000.000,00 kn. Poslovníkom o radu nadzornog odbora je utvrđen način rada, sazivanje i održavanje sjednica, odlučivanje, vođenje zapisnika te održavanje reda na sjednici. Sjednice nadzornog odbora se održavaju prema potrebi, jednom tromjesečno, a najmanje jednom polugodišnje. Članovi nadzornog odbora imaju primjerenu neovisnost te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Članovi nadzornog odbora su na početku mandata, nakon imenovanja, potpisali izjavu o nepostojanju sukoba interesa prema propisima o javnoj nabavi. Obveze uprave prema nadzornom odboru o vrsti, rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru uređene su odredbama Društvenog ugovora i Poslovnika o radu nadzornog odbora. Uprava je, pored dužnosti izvještavanja koje su propisane zakonom, pripremala i dostavljala nadzornom odboru tromjesečno izvješće o ostvarenim rezultatima u usporedbi s planom, godišnje izvješće o poslovanju i detaljno razrađen poslovni i financijski plan za poslovnu godinu koja slijedi. Odredbama Društvenog ugovora su uređena pravila za imenovanje uprave društva putem javnog natječaja, a kriteriji djelomično (visoka stručna sprema te pet godina radnog iskustva). U Društvenom ugovoru nije utvrđen kriterij dostavljanja kandidatovog plana poslovanja društva za mandatno razdoblje na koje se bira, a uvjet radnog iskustva nije vezan uz stručna znanja na poslovima upravljanja društvom. Na temelju javnog natječaja direktor društva je imenovan u rujnu 2012. sa četverogodišnjim mandatom. Odgovornosti nadzornog odbora nisu definirane u pisanom obliku. Članove nadzornog odbora je imenovala skupština, od kojih četiri na prijedlog zakonskih predstavnika gradova i općina, dok je jedan član predstavnik zaposlenika u skladu s propisima radnog prava.

Kriteriji koji se odnose na kvalifikacije (stupanj obrazovanja, mjerodavna znanja, vještine i sposobnosti, radno iskustvo i poslove koje obavljaju) i neovisnost članova nadzornog odbora nisu uređeni u pisanom obliku. Pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora nisu pisano uređena, osim što je odredbama Društvenog ugovora propisano da član nadzornog odbora ne može bit istovremeno i član uprave, zamjenik člana uprave, prokurist ni punomoćnik društva. Uprava društva ima jednog člana. Nadzorni odbor ne sudjeluje u izboru direktora, nego ga odlukom imenuje skupština. Odlukom skupštine utvrđena je mjesečna naknada za rad članovima nadzornog odbora neovisno o broju održanih sjednica. U prosincu 2014. smanjena je s bruto iznosa naknade 1.293,00 kn na 983,00 kn, odnosno za 24,0 %. Prema obrazloženju, većinski vlasnik Grad Rijeka je u prosincu 2014. smanjio naknade upravnim vijećima ustanova kojima je osnivač te je radi usklađenja s ovom odlukom smanjena naknada za rad članovima nadzornog odbora. Isto tako, financijski položaj društva je bio promijenjen (manje su ostvareni prihodi u odnosu na rashode) te su donesene mjere u cilju ostvarenja pozitivnog financijskog rezultata. U 2014. kao i u 2015. je održano osam sjednica nadzornog odbora. Društvo nije ustrojilo unutarnju reviziju.

Društvo Rijeka promet d.d., Rijeka je zadaće, ovlasti, te kriterije koji se odnose na sastav i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora definiralo Statutom. Nadzorni odbor imenuje i opoziva upravu društva, nadzire vođenje poslova društva, po potrebi saziva glavnu skupštinu, podnosi glavnoj skupštini pisano izvješće o obavljenom nadzoru, ispituje godišnja financijska izvješća, izvješća o stanju društva i prijedlog odluke o uporabi dobiti te daje suglasnost na godišnja financijska izvješća, donosi odluku o prepuštanju utvrđivanja godišnjih financijskih izvještaja glavnoj skupštini, zastupa društvo prema upravi društva, daje suglasnost na odluke uprave kada je to propisano zakonom ili Statutom, donosi poslovnik o svom radu, ako utvrdi da je to svrhovito, imenuje i razrješava članove svojih komisija te obavlja i druge poslove koji su mu izriekom povjerene zakonom ili Statutom. Nadzorni odbor je ovlašten dati suglasnost na odluke odnosno druge akte uprave o otuđenju i opterećenju nekretnina društva, utvrđivanju metoda za raspoređivanje troškova na profitne centre, planovima i programima rada i poslovanja društva, utvrđivanju standarda usluga, uvjeta za obavljanje usluga i cijene usluga, sklapanju pravnih poslova u vrijednosti iznad 1.000.000,00 kn, promjeni sjedišta i poslovne adrese društva, davanju ovlaštenja prokuristu za sklapanje pravnih poslova koji se odnose na otuđenje ili opterećenje nekretnina društva i unutarnjem ustrojstvu društva. Kriteriji koji se odnose na sastav i pravila za njihovo imenovanje su isto tako uređena Statutom. Nadzorni odbor ima pet članova. Četiri člana nadzornog odbora bira i razrješuje glavna skupština društva, a jednog imenuju zaposlenici u skladu s propisima o radu. Članovi nadzornog odbora se biraju na vrijeme četiri godine s tim da mogu biti ponovo birani. Uz prijedlog za izbor člana nadzornog odbora koji će to postati prvi puta, mora se priložiti pisana izjava kandidata kojom izjavljuje da je pripravan obavljati dužnost člana nadzornog odbora te ne postoje zakonske smetnje za njegov izbor. Članovi nadzornog odbora imaju primjerenu neovisnost te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Pravila za upravljanje sukobom interesa su uređena Statutom na način da članovi nadzornog odbora ne smiju za svoj račun ili račun treće osobe obavljati poslove kojima se konkurrira društvu, član nadzornog odbora koji za svoj račun ili račun treće osobe, u određenom poslovnom događaju ima interes koji bi mogao biti suprotan interesu društva, dužan je bez odgađanja o tome obavijestiti druge članove nadzornog odbora i dužan je suzdržati se od glasovanja o tom pitanju. U slučaju da ovu obvezu prekrši član nadzornog odbora odgovoran je za štetu uzrokovanu društvu. Pravila za imenovanja članova uprave su uređena Statutom. Upravu čini direktor kojeg imenuje i opoziva nadzorni odbor na četiri godine. Direktorica je ponovno izabrana na temelju provedenog javnog natječaja u kolovozu 2015.

Obveze uprave prema nadzornom odboru o vrsti, rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava proslijeđuje nadzornom odboru uređene su Statutom i Poslovníkom o radu nadzornog odbora. Uprava podnosi izvješće o poslovnoj politici najmanje jednom godišnje, ako izmjena stanja ili nova pitanja ne nalažu da se o tome izvjesti bez odgađanja, izvješće o rentabilnosti društva i o upotrebi kapitala na sjednici nadzornog odbora na kojoj se raspravlja o godišnjim financijskim izvješćima, izvješće o tijeku poslova i o stanju društva najmanje tromjesečno, a izvješće o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva pravodobno kako bi nadzorni odbor mogao o njima zauzeti stav. Nadzorni odbor može u svako doba tražiti od uprave da ga izvjesti o pitanjima koja su povezana s poslovanjem društva i koja značajnije utječu na položaj društva. Uprava je dužna podnijeti nadzornom odboru godišnja financijska izvješća i izvješće o stanju društva bez odgađanja kada ih sastavi. Istodobno s podnošenjem financijskih izvješća uprava je dužna nadzornom odboru predočiti i prijedlog odluke o uporabi dobiti. Materijali uz točke dnevnog reda se šalju poštom ili dostavom najkasnije tri do pet dana prije održavanja sjednice, ovisno o veličini materijala. U slučaju da određeni materijali sadrže osjetljiva pitanja ili informacije koje imaju karakter izuzetne povjerljivosti, voditelj sjednice je dužan članove nadzornog odbora upoznati s njihovim sadržajem neposredno na sjednici. Odgovornosti nadzornog odbora nisu definirane u pisanom obliku kao ni kriteriji za imenovanje članova nadzornog odbora koji se odnose na neovisnost, dok su kriteriji koji se odnose na kvalifikacije članova nadzornog odbora djelomično određeni jer se u načelu biraju iz redova stručnjaka iz područja bitnih za poslovanje društva. Isto tako, kriteriji za imenovanje uprave nisu u potpunosti uređeni u pisanom obliku. Prema odredbama Statuta za direktora može biti imenovana svaka fizička osoba koja, osim uvjeta propisanih zakonom, ima visoku stručnu spremu i pet godina radnog iskustva. Nadzorni odbor može utvrditi i druge posebne uvjete za izbor uprave. Prema odluci glavne skupštine iz 2012. mjesečna naknada za članove nadzornog odbora je do konca 2014. iznosila 1.293,00 kn bruto mjesečno, a prema odluci iz prosinca 2014 za sve članove je određena u bruto iznosu od 983,00 kn mjesečno. Prema preporuci Grada Rijeke danj skupštinama trgovačkih društava smanjen je bruto iznos mjesečnih naknada članovima nadzornog odbora za 25,0 % jer je smanjena naknada predsjednicima i članovima upravnih vijeća ustanova čiji je osnivač Grad Rijeka. U 2014. kao i u 2015. je održano deset sjednica nadzornog odbora. Društvo nije ustrojilo unutarnju reviziju.

Društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar je zadaće, ovlasti i odgovornosti nadzornog odbora definiralo društvenim ugovorom. Nadzorni odbor obavlja poslove nadzora poslova Društva, može pregledavati poslovne knjige i svu dokumentaciju Društva, podnosi skupštini izvješće o obavljenom nadzoru najmanje jednom godišnje, mora postupati s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika, čuvati poslovnu tajnu te odgovarati za štetu ukoliko neki član povrijedi svoje ovlasti i obveze. Članovi nadzornog odbora imaju primjerenu neovisnost te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Kriteriji i pravila za imenovanje uprave uređeni su društvenim ugovorom. Propisano je da uprava (direktor) mora imati visoku stručnu spremu tehničkog, ekonomskog ili pravnog smjera te pet godina radnog iskustva na rukovodećim mjestima. Predsjednika uprave (direktora) imenuje skupština društva na prijedlog nadzornog odbora, a na temelju prethodno provedenog javnog natječaja. Prema ugovoru o vođenju poslova i plaći direktor je u obvezi podnositi polugodišnje i godišnje izvještaje o poslovanju s propisanim sadržajem. Uprava društva je u dostavljala propisana izvješća o ostvarenim rezultatima u usporedbi s planom, poslovnim aktivnostima, kao i detaljno razrađen poslovni i financijski plan za narednu godinu. Mjesečna nagrada za rad predsjednika nadzornog odbora utvrđena je odlukom skupštine u neto iznosu 1.800,00 kn, a za članove 1.350,00 kn.

Tijekom 2014. nadzorni odbor je održao 12 sjednica, a 13 sjednica u 2015. Na sjednicama je raspravljano o predloženim odlukama, izvješćima i drugim informacijama te su donesene odluke u okviru nadležnosti nadzornog odbora. U travnju 2014. naknada za rad nadzornog odbora je smanjena jer su smanjene plaće zaposlenicima gradske uprave, institucijama vezanih uz gradski proračun i društvima u vlasništvu ili suvlasništvu Grada Bakra. Pri izboru članova nadzornog odbora primjenjuju se kriteriji i pravila utvrđena Odlukom Grada Bakra o načinu provedbe javnog natječaja i uvjetima za članove nadzornih odbora trgovačkih društava u kojima ima dionice ili udjele u vlasništvu te koji je većinski vlasnik. Kriteriji su završen stručni studij, najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u struci, da nisu pravomoćno osuđivani, da se kao fizička osoba ne bave poslovima iz predmeta poslovanja društva, da nisu u sukobu interesa, te da ispunjavaju druge specifične uvjete iz natječaja za pojedino društvo. Pravila za upravljanje sukobom interesa nisu uređena u pisanom obliku. Društvo nema organiziranu unutarnju reviziju.

Društvo Ekoplus d.o.o., Rijeka je zadaće, ovlasti, odgovornosti i kriterije za imenovanje članova nadzornog odbora koji se odnose na sastav te pravila za njihovo imenovanje definiralo Društvenim ugovorom. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova društva i podnosi izvješće skupštini o obavljenom nadzoru, po potrebi saziva skupštinu, daje mišljenje o godišnjem obračunu te prijedlogu uprave glede uporabe dobiti ili pokrića gubitka, donosi pravilnik o svome radu te obavlja i duge poslove utvrđene zakonom i navedenim društvenim ugovorom. Ovlašten je davati prethodnu suglasnost na odluke odnosno druge akte uprave o stjecanju, otuđenju i opterećenju nekretnina do vrijednosti 1.000.000,00 kn, o utvrđivanju standarda usluga, uvjeta za obavljanje usluga i cijene usluga, o sklapanju pravnih poslova čija pojedinačna vrijednost prelazi iznos 1.000.000,00 kn, o planovima i programima rada i poslovanja, o utvrđivanju smjernica za poslovanje i utvrđivanje poslovne politike te o unutarnjem ustrojstvu društva. Odgovornost nadzornog odbora je određena na način da mora djelovati na dobrobit društva, da skupština društva može opozvati člana nadzornog odbora u svako doba te da skupština odlučuje o postavljanju zahtjeva za nadoknadu štete koje društvo može imati protiv nadzornog odbora. Nadalje Poslovníkom o radu nadzornog odbora je određeno da ako se na sjednici raspravlja o dokumentima ili podacima koji su poslovna tajna, predsjednik nadzornog odbora odnosno osoba koja na sjednici iznosi takve podatke upozorit će prisutne na obvezu čuvanja poslovne tajne. Nadzorni odbor ima pet članova koje bira i opoziva skupština. Županija predlaže dva člana nadzornog odbora, a drugi suvlasnici po jednog. Članovi nadzornog odbora imaju primjerenu neovisnost te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Obveze uprave prema nadzornom odboru o vrsti, rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru su uređene u društvenom ugovoru. Uprava podnosi nadzornom odboru najmanje jednom u tri mjeseca izvješće o realizaciji plana rada i poslovanja. Prema Poslovníku o radu, za izradu pisanih materijala za sjednicu kao i opsluživanje nadzornog odbora se zadužuje stručna osoba društva po nalogu predsjednika uprave ili osobe koju on ovlasti. Uprava društva je dostavljala detaljno razrađen poslovni i financijski plan za sljedeću godinu te propisana izvješća o ostvarenim rezultatima u usporedbi s planom. Pravila za imenovanja članova uprave su određena Društvenim ugovorom. Upravu imenuje i opoziva skupština društva s mandatom uprave koji traje četiri godine. Skupština je izabrala upravu na temelju provedenog javnog natječaja u srpnju 2014. Kriteriji za imenovanje članova nadzornog odbora koji se odnose na kvalifikacije i neovisnost nisu uređeni u pisanom obliku.

Kvalifikacije članova nadzornog odbora su djelomično određene Društvenim ugovorom kojim je određeno da se članovi nadzornog odbora biraju u pravilu iz redova stručnjaka za područja bitna za poslovanje društva, na temelju obrazloženog pisanog prijedloga članova društva te se o svakom kandidatu članovi društva izjašnjavaju pojedinačno. Pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora nisu određena u pisanom obliku. Članovi nadzornog odbora na početku mandata, nakon imenovanja, daju suglasnost da se na mrežnim stranicama objavi ime tvrtke čiji su vlasnici, s naznakom da društvo ne smije s njima sklapati ugovor o javnoj nabavi. Kriteriji za imenovanje uprave nisu u potpunosti određeni. Društvenim ugovorom je određeno da za člana uprave može biti imenovana fizička osoba koja, osim uvjeta propisanih zakonom, ima visoku stručnu spremu tehničkog, ekonomskog ili pravnog smjera, pet godina radnog iskustva te aktivno znanje engleskog ili njemačkog jezika. Skupština može utvrditi i druge posebne uvjete za imenovanje. Prema odluci o visini mjesečne nagrada za rad članova nadzornog odbora iz ožujka 2007., za člana je određena u neto iznosu 700,00 kn i predsjednika 1.000,00 kn. Tijekom 2014. i 2015. je održano po sedam sjednica. Društvo nije ustrojilo unutarnju reviziju.

Društvo Dundovo d.o.o., Rab je definiralo zadaće i ovlasti nadzornog odbora Izjavom o osnivanju. Nadzorni odbor razmatra poslovna i financijska izvješća, programe i akte, donosi poslovnik o radu, pregledava poslovne knjige, djeluje kao drugostupanjsko tijelo u vezi svih pitanja u kojima se mora osigurati drugostupanjsko postupanje i u kojima se kao prvostupanjsko tijelo pojavljuje uprava te obavlja druge poslove utvrđene zakonom i odlukom skupštine. Članove nadzornog odbora bira i opoziva skupština. Članovi nadzornog odbora imaju primjerenu neovisnost te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Obveze uprave prema nadzornom odboru o vrsti, rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata su uređene ugovorom o pravima i obvezama zaključenim s predsjednicima uprave. Utvrđeno je da direktor obavezan izvješćivati nadzorni odbor o poslovanju te podnositi redovita tromjesečna izvješća o postignutim rezultatima i stanju na tržištu. Odgovornosti nadzornog odbora nisu definirane. Pravila i kriteriji za imenovanje članova nadzornog odbora (kvalifikacije i neovisnost) nisu uređeni u pisanom obliku. Isto tako, pravila za upravljanje sukobom interesa te kriteriji i pravila za imenovanje uprave nisu uređeni u pisanom obliku. Uprava društva nije izabrana putem javnog natječaja. Nadzorni odbor ne sudjeluje u izboru direktora (predsjednika uprave). Skupština društva (gradonačelnik Grada Raba kao jedini vlasnik) odlukom imenuje direktora društva bez provedbe javnog natječaja. Nagrada za rad članove nadzornog odbora je utvrđena odlukom skupštine iz 2014. u mjesečnom neto iznosu 1.000,00 kn za predsjednika i 800,00 kn za članove mjesečno. Tijekom 2014. nadzorni odbor je održao tri sjednice, a u 2015. četiri sjednice. Naknada za rad nadzornog odbora nije isplaćivana zbog problema društva s likvidnošću. Društvo nema organiziranu unutarnju reviziju.

Strateška i savjetodavna zadaća nadzornih odbora

Nadzorni odbor društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka aktivno je sudjelovao u oblikovanju i praćenju provedbe godišnjih razvojnih planova. Na sjednicama nadzornog odbora održanim tijekom 2014. i 2015. je davao suglasnosti na godišnji plan i izmjene plana gradnje komunalnih vodnih građevina. Pratio je ostvarena ulaganja po prioritetima (izgradnju komunalnih vodnih građevina koje su od zajedničkog interesa te od interesa za pojedinog suvlasnika društva). Nadzorni odbor je raspravljao o uzrocima manjeg ostvarenja plana, te imovinsko-pravnom rješavanju vlasništva nad postojećim uređajem za pročišćavanje voda na Delti, kao i poduzetim aktivnostima na izgradnji novog uređaja.

Aktivno je sudjelovao u oblikovanju i praćenju godišnjih razvojnih planova i pratio njihovo ostvarenje, te davao suglasnosti na odluke direktora važne za provođenje razvojnih planova. Raspravljao je i odobravao pojedine najvažnije strateške odluke (kupnja nekretnine namijenjene za poslovnu zgradu sa skladišnim, radioničkim i otvorenim prostorom). Nadzorni odbor je ocjenjivao i pratio provedbu šestomjesečnih, odnosno devetomjesečnih i godišnjih razvojnih planova. Isto tako pratio je tromjesečne i godišnje planove i programe rada. Uspostavljena je stalna komunikacija s upravom trgovačkog društva kako bi joj nadzorni odbor pomogao savjetom. Prema obrazloženju predsjednika nadzornog odbora, usmena komunikacija uspostavljena je na tjednoj razini oko izrade nove sistematizacije radnih mjesta i procesa uvođenja novog integriranog informatičkog sustava (ERP) kao platforme za buduće okrupnjavanje u okviru uslužnih područja. Osim navedenog, nadzorni odbor je redovno obavještavan o izradi Studije izvodljivosti za aglomeraciju Rijeka s izvorom financiranja iz bespovratnih sredstava Europske unije. Uprava je izvješćivala nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga. Na zahtjev nadzornog odbora uprava je podnijela izvješće o mjesečnim količinama prodane vode za trogodišnje razdoblje radi analiziranja i utvrđivanja razloga pada u prodaji vodnih usluga. Nadzorni odbor je davao savjete i preporuke upravi društva. S obzirom na to da je vanjski neovisni revizor za reviziju financijskih izvještaja dao mišljenje s rezervom, nadzorni odbor je preporučio upravi formiranje povjerenstva koje će predložiti rješenja za usklađivanje tehničkih (GIS) i financijskih podataka o vodnim građevinama kako bi se pravilno evidentirala zamjena ili rekonstrukcija vodnih građevina prema Međunarodnim računovodstvenim standardima. Raspravljao je o uspješnosti uprave s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva te se informirao o procjeni godišnjeg rezultata poslovanja i mjerama za ostvarenje pozitivnog financijskog rezultata poslovanja. Nadzorni odbor nije bio uključen u proces strateškog planiranja jer društvo nije donijelo strateški plan rada. Zbog navedenog nije ocjenjivao i pratio provedbu strateških planova.

Nadzorni odbor društva Rijeka promet d.d., Rijeka je ocjenjivao ranije donesene strateške odluke. Tijekom 2014. i 2015. uprava je izvješćivala nadzorni odbor o svim poslovima vezanim uz reorganizaciju društva. Nadzorni odbor je dao suglasnost na izmjenu Statuta i Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu. Na sjednicama je raspravljao i odobravao najvažnije strateške odluke uprave koje se odnose na refinanciranje duga za korporativne obveznice, upravljanje nekretninama u vlasništvu društva, izgradnju garaže i zaključivanje sporazuma o podmirenju dospjelih potraživanja. Nadzorni odbor je pratio provedbu godišnjih planova i programa rada. Direktorica ili njen opunomoćeni zamjenik su sudjelovali na sjednicama nadzornog odbora. Prema zapisnicima direktorica je izvješćivala nadzorni odbor o poslovnoj politici i drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s obrazloženjima. Podnosila je tromjesečna i godišnja izvješća o poslovanju te o stanju društva koje je redovito prihvaćao nadzorni odbor. Isto tako, zatražila je suglasnosti na poslovne odluke kada je to predviđeno Statutom. Uspostavljena je stalna komunikacija s upravom trgovačkog društva kako bi joj nadzorni odbor pomogao savjetom. Prema izvješću nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva za 2013., stalna i koordinirana suradnja odvijala se kontaktima i konzultacijama direktorice i predsjednika nadzornog odbora naročito pri pripremi sjednica. Nadzorni odbor je tijekom 2014. i 2015. davao savjete i preporuke upravi te je raspravljao o uspješnosti uprave s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva. Nadzorni odbor društva nije bio uključen u proces strateškog planiranja, već ga je uprava izvješćivala o procesu reorganizacije društva. U listopadu 2014. je gradsko vijeće Grada Rijeke usvojilo novi koncept organizacijskog modela komunalnih i trgovačkih društava u vlasništvu i većinskom vlasništvu Grada Rijeke, kojim je bilo obuhvaćeno i društvo.

Iz društva su izdvojene komercijalne djelatnosti (kontrola i naplata parkinga, premještanje nepropisno parkiranih vozila, najam poslovnog prostora i najam prometnog vježbališta) i potporne funkcije (strateško upravljanje i strateški razvoj, ljudski resursi, IT podrška, pravni poslovi, administrativni poslovi, financije i kontroling, nabava i interna revizija) u zasebna društva. S novom reorganizacijom društvo je počelo poslovati početkom lipnja 2015. Prema strateškom planu društva donesenom 2004. (bez naznake razdoblja za koje se donosi) jedan od ciljeva društva je bio povećanje broja parkirnih mjesta (ova djelatnost je izdvojena iz društva), a novi strateški plan društva nije donesen. Nadalje nadzorni odbor nije aktivno sudjelovao u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova. Na sjednici nadzornog odbora iz travnja 2014. je zatraženo da uprava predloži radni materijal o daljnjem razvoju i poslovanju društva od 2014. do 2020 s prijedlogom mjera. Prijedlog plana razvoja društva bio je pripremljen za sjednicu nadzornog odbora u lipnju 2014., ali je odlučeno da se ova točka raspravi na posebnoj tematskoj sjednici u rujnu 2014., što nije učinjeno. S obzirom da je društvo započelo s reorganizacijom u listopadu 2014. bez donesenog novog strateškog plana nadzorni odbor nije mogao ocjenjivati i pratiti njegovu provedbu.

Nadzorni odbor društva Industrijska zona d.o.o., Bakar je tijekom 2014. i 2015. sudjelovao u oblikovanju i praćenju razvojnih planova, te je raspravljao i odobravao strateške odluke koje je predložila uprava. Uprava je predložila prodaju zemljište na koje je upisano pravo građenja i započeta je izgradnja poslovnog objekta. Nadzorni odbor je raspravljao o prijedlogu te dao suglasnost na prodaju navedenog zemljišta. Nadzorni odbor je pratio provedbu godišnjih planova i programa rada te je raspravljao o dugoročnoj strategiji razvoja društva, poticanju ulaganja i unaprjeđenju poslovanja. Stalna komunikacija nadzornog odbora i uprave je uspostavljena kroz održavanje sjednica i po potrebi telefonskim putem. Uprava je izvješćivala nadzorni odbor o poslovnoj politici i drugim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga te je davao savjete i preporuke upravi društva i raspravljao o uspješnosti poslovanja kroz izvještaj Uprave o poslovanju i stanju društva. Nadzorni odbor nije bio uključen u izradu strategije razvoja društva te nije ocjenjivao ranije donesene strateške odluke.

Na sjednicama nadzornog odbora društva Ekoplus d.o.o., Rijeka održanim tijekom 2014. i 2015. je raspravljano o objedinjenom dinamičkom planu uspostave integralnog sustava gospodarenja otpadom. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost vodi projekt izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom te nadgleda izvoditelja. Društvo koordinira sveukupnom djelatnošću (izgradnjom pristupne ceste prema odlagalištu, pripremom izgradnje pretovarnih stanica te rješavanjem pitanja vlasništva), pruža administrativne i operativne usluge te definira cijenu koštanja zbrinjavanja otpada. Poslovanje društva, do početka rada županijskog centra, sufinanciraju osnivači. Na temelju Plana gospodarenja otpadom Županije vanjski konzultant je 2011. izradio Studiju ekonomske opravdanosti (analizu troškova i koristi) projekta Županijskog centra za gospodarenje otpadom Marišćina do 2042. Prema usmenom obrazloženju direktora, nadzorni odbor je sudjelovao u procesu planiranja izgradnje navedenog centra. Na sjednicama nadzornog odbora je razmatrana dinamika izgradnje centra, koordinirane su aktivnosti na pripremi izgradnje pretovarnih stanica te su podnesena izvješća o napretku izgradnje prometnice prema županijskom odlagalištu. Nadzorni odbor je aktivno sudjelovao u praćenju provedbe razvojnih planova. Raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložila uprava (ustrojstvo i popunjavanje radnih mjesta, komercijalizacija glavnog produkta mehaničko-biološke obrade otpada te uspostavljanje informatičkog sustava za upravljanje gospodarenjem otpadom). Nadzorni odbor je ocjenjivao i pratio provedbu godišnjih planova i programa rada.

Na zahtjev nadzornog odbora glavni inženjer na gradilištu je podnosio izvješća o napretku radova na sjednicama. Uspostavljena je stalna komunikacija s upravom trgovačkog društva kako bi joj nadzorni odbor pomogao savjetom. Uprava je izvješćivala nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to (uređenje poslovnih odnosa s komunalnim društvima nakon početka rad odlagališta). Nadzorni odbor je davao savjete i preporuke upravi društva te je raspravljao o uspješnosti uprave s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva.

Nadzorni odbor društva Dundovo d.o.o., Rab je ocjenjivao ranije donesene strateške odluke, odnosno raspravljao je o reorganizaciji društva te dao suglasnost na ugovor o podjeli i preuzimanju društva kapitala (odvajanje s preuzimanjem) trgovačkog društva Vrelo d.o.o., Rab od kojeg je društvo preuzelo dio djelatnosti koje nisu vezane uz javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju te dio zaposlenih. Prema zapisnicima sa sjednica nadzornog odbora za 2014. i 2015. raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložila uprava društva (reorganizacija društva i nova sistematizacija). Davao je savjete i preporuke upravi društva vezano uz provođenje navedene podjele i preuzimanja društva kapitala, računovodstveno poslovanje, sastavljanje kvartalnih izvješća, način rješenja potraživanja od Grada Raba, kadrovska rješenja, korištenje godišnjih odmora za vrijeme turističke sezone i rješenja drugih problema u poslovanju društva. Nadzorni odbor nije bio uključen u proces strateškog planiranja niti je pratio njihovu provedbu jer društvo nije donijelo strateški plan. Iz zapisnika sa sjednica nadzornog odbora za 2014. i 2015. je vidljivo da nadzorni odbor nije aktivno sudjelovao u oblikovanju i praćenju razvojnih planova. Isto tako, nije mogao pratiti ni provedbu godišnjih planova i programa rada jer ih uprava na njegovo traženje nije dostavila. Iako je direktor društva bio prisutan na svim sjednicama nadzornog odbora u 2014. i 2015., nije bila uspostavljena stalna komunikacija kako bi mu nadzorni odbor pomogao savjetom. Predsjednik nadzornog odbora (s mandatom do 25. svibnja 2015.) je putem elektronske pošte zahtijevao od uprave materijale o poslovanju društva potrebne za održavanje sjednica. Nema pisanog dokaza vezanog uz odgovore na spomenute zahtjeve. Tijekom 2014. i 2015. tri su direktora obnašala dužnost. Uprava je djelomično izvješćivala nadzorni odbor o poslovnoj politici i drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova (informiranjem o provođenju podjele i preuzimanja društva kapitala, podnošenjem financijskog izvješća o poslovanju za 2014. i izvješća o stanju društva). Plan poslovanja za 2014. i 2015. nije bio predložen nadzornom odboru odnosno uprava ga nije izvješćivala o odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to. Nadzorni odbor nije raspravljao o uspješnosti uprave s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva.

Kontrolna zadaća nadzornih odbora

Uprava društva je dužna u propisanim rokovima izvješćivati nadzorni odbor o poslovnoj politici, rentabilnosti i upotrebi kapitala, tijeku poslovanja i stanju društva te poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost. Prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima nadzorni odbor može pregledavati i ispitivati poslovne knjige, blagajnu, vrijednosne papire i drugu dokumentaciju društva te pregledati i provjeriti svaki dio poslovanja. U tu svrhu može koristiti pojedine svoje članove ili stručnjake, odnosno daje nalog revizoru za ispitivanje godišnjih financijskih izvješća društva. Nadzorni odbor mora ispitati godišnja financijska izvješća, izvješća o stanju društva, ako ga je društvo dužno izraditi, i prijedlog odluke o upotrebi dobiti.

O takvom nadzoru skupštini podnosi pisano izvješće u kojem je, između ostalog, navedeno jesu li godišnja financijska izvješća sastavljena u skladu sa stanjem u poslovnim knjigama i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje društva te stav koji ima o prijedlogu uprave glede upotrebe dobiti ili pokrića gubitka. Prema propisima o računovodstvu poduzetnika odgovornost za godišnje financijske izvještaje proširena je, uz sve članove uprave, i na članove nadzornog odbora u okviru zakonom određenih nadležnosti, odgovornosti i dužne pažnje s primjenom od početka 2016. Odgovorni su za sastavljanje i objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja, kao i za ispravnost svih isprava pohranjenih u Financijskog agenciji.

Uprava društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka je izvješćivala nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala. U skladu s odredbama društvenog ugovora tromjesečno je podnosila izvještaj o realizaciji plana poslovanja (fizičkom obujmu pruženih usluga, broju zaposlenika, prihodima, rashodima i financijskom rezultatu poslovanja društva i radnih jedinica te subvenciji vodnih usluga korisnicima socijalnog programa na teret društva). Uprava je izvješćivala nadzorni odbor o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva (o isporuci vode drugim isporučiteljima vodnih usluga koji su preuzeli manje količine vode u odnosu na ista razdoblja prethodne godine, potrošnji vode novog velikog poslovnog subjekata i drugo). Nadzorni odbor je na svojim sjednicama raspravljao o uspješnosti poslovanja, uspoređivao je kvartalna poslovanja u odnosu na plan te u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Jednom godišnje je podnosio pisana izvješća skupštini o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva. U skladu s odredbama društvenog ugovora nadzorni odbor je davao prethodne suglasnosti na smjernice za plan poslovanje naredne poslovne godine, organizaciju i sistematizaciju društva, cjenike vodnih usluga, donošenje općih akata, otuđivanje i opterećivanje nekretnina te zaključivanje pravnih poslova u vrijednosti iznad 1.000.000,00 kn. Prema usmenom obrazloženju predsjednika nadzornog odbora, odbor je pregledavao i ispitivao poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva (evidentiranje imovine u poslovnim knjigama, svrsishodnost pojedinih troškova, priključenje udaljenih korisnika na sustav javne vodoopskrbe i drugo) pri čemu o obavljenim pregledu i ispitivanju nema pisanih zapisnika. U cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine nadzorni odbor je zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti. Na temelju zahtjeva nadzornom odboru su podnesena izvješća o studentskim ugovorima, ugovorima o djelu, danim pozajmicama, godišnjem popisu imovine i obveza, dinamičkom planu aktivnosti na usklađivanju podataka o zemljišno knjižnim česticama u poslovnim knjigama društva s podacima u zemljišnim knjigama, te rješavanju vlasništva za pojedine čestice koje društvo koristi. O obavljenim ispitivanjima i kontrolama izvještavali su direktor i drugi zaposlenici. Prema usmenom obrazloženju predsjednika nadzornog odbora, i odbor je sudjelovao u navedenim kontrolama o čemu nisu sastavljeni pisani zapisnici. Visinu primitaka direktora je utvrdila skupština društva. U 2014. i 2015. nadzorni odbor nije raspravljao o primjerenosti visine primitaka uprave. Prema ugovoru o pravima i obvezama direktora, nadzorni odbor ima pravo primjereno smanjiti ukupna primanja direktora ukoliko se bitno pogoršaju prilike društva. Na temelju zahtjeva većinskog vlasnika o smanjenju plaća zaposlenika, odlukom skupštine iz veljače 2015. je i bruto plaća direktora umanjena za 5,0 %. U skladu s odredbom članka 20. Zakona o računovodstvu (Narodne novine 78/15 i 135/15) financijski izvještaji društva podliježu vanjskoj reviziji. Za izbor neovisnog vanjskog revizora za 2013. i 2014. su provedeni postupci bagatelne nabave. U 2014. društvo je uputilo pet poziva za dostavu ponuda za uslugu revizije. Od pristigle četiri valjane ponude izabrana je ponuda s najnižom cijenom. U 2015. upućena su tri poziva, a pristigle su dvije valjane ponude. Izabrana je ponuda s najnižom cijenom.

Nadzorni odbor nije bio uključen u izbor neovisnog vanjskog revizora kojeg je predložila uprava. Odlukom skupštine je odabran neovisni vanjski revizor. Za 2014. izrazio je mišljenje s rezervom jer evidencija za značajan dio infrastrukture za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju nije vođena na način da se pravilno mogla isknjižiti zamijenjena imovina te odabrane računovodstvene politike u vezi primanja zaposlenih na temelju kolektivnog ugovora (naknade za godišnje odmore, jubilarne nagrade i otpremnine) prema kojoj navedene obveze i rashodi nisu iskazane prema obračunanoj realizaciji, već prema plaćanju.

Uprava društva Rijeka promet d.d., Rijeka je izvješćivala nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala kroz tromjesečna i godišnja izvješća o poslovanju te izvješća o stanju društva. Nadalje, uprava je izvješćivala nadzorni odbor o tijeku poslova, napose prihoda i stanja društva kroz navedena izvješća. Izvješćivala je o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva kao što su nova reorganizacija društva i izdvajanje komercijalne djelatnosti i potpornih funkcija u zasebna društva, refinanciranje duga po obveznicama te zaključivanje sporazuma o načinu podmirenja dospjelih potraživanja. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti poslovanja društva. Dao je suglasnost na sva tromjesečna i godišnja izvješća i izvješća o stanju društva, revizorska izvješća te financijske izvještaje. Podnosio je skupštini društva pisana izvješća o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva jednom godišnje u kojima je naveo sve odluke, prijedloge odluka i dane suglasnosti sa sjednica nadzornog odbora, iznio stavove o ispravnosti financijskih izvješća direktorice, stav o prijedlogu direktorice o uporabi dobiti i stav o poslovanju društva. Davao je prethodnu suglasnost na poslovne odluke uprave kada je to bilo određeno zakonom, Statutom i Poslovnikom o radu nadzornog odbora. Prema zapisnicima s održanih sjednica nadzorni odbor nije pregledavao i ispitivao poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva te nije zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Isto tako nije raspravljao o primjerenosti visine primitaka uprave. Prema propisima o računovodstvu poduzetnika financijski izvještaji društva podliježu vanjskoj reviziji. Za 2013. vanjski revizor je izabran izravnom pogodbom. Za 2014. društvo je uputilo tri poziva za dostavu ponuda za uslugu revizije. Od pristigle dvije valjane ponude izabrana je ponuda s najnižom cijenom. Nadzorni odbor je predložio glavnoj skupštini izbor neovisnog vanjskog revizora, a glavna skupština društva je donijela odluku o njegovu izboru. Neovisni vanjski revizor je obavio reviziju financijskih izvještaja društva za 2013. i 2014. u kojima je izrazio mišljenje da financijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju financijski položaj društva, njegovu financijsku uspješnost i njegove novčane tokove.

Uprava društva Industrijska zona d.o.o., Bakar je izvješćivala nadzorni odbor o tijeku poslova, prihoda i stanja društva putem izvješća o poslovanju i financijskih izvještaja. Uprava je izvješćivala nadzorni odbor o poslovima koji su od značaja za likvidnost poslovanja kao što je kreditno zaduženje zbog podmirenja naknade bivšim vlasnicima za oduzeto zemljište, zaključenje ugovora o prodaji zemljišta, cjenici te prijevremena otplata kredita. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti poslovanja društva nakon podnošenja godišnjeg financijskog izvješća. Na temelju zahtjeva, predsjednici nadzornog odbora dane su na uvid poslovne knjige i podaci o isplatama zaposlenicima. Nadzorni odbor je davao prethodne suglasnosti na sve aktivnosti, odnosno prodaje u vrijednosti iznad 100.000,00 kn. Na zahtjev predsjednice nadzornog odbora dana je analiza financijskog učinka ugovora o pravu građenja na društvo. Uprava nije izvješćivala nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja, a napose o rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala. Nadzorni odbor je podnosio skupštini pisana izvješća o obavljenom nadzoru jednom godišnje.

U izvješću je navedeno da je društvo djelovalo u skladu sa Zakonom, aktima društva te odlukama skupštine, a nije navedeno jesu li godišnja financijska izvješća napravljena u skladu sa stanjem u poslovnim knjigama i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje društva. Nadzorni odbor je raspravljao o pravu direktora na korištenje mobitela, troškovima reprezentacije te korištenju službenog vozila i načinu utvrđivanja plaće po toj osnovi, dok nije raspravljao o primjerenosti visine plaće direktora društva. Za izbor neovisnog vanjskog revizora za 2013. i 2014. su provedeni postupci bagatelne nabave. Za 2013. društvo je uputilo četiri poziva za dostavu ponuda za uslugu revizije. Od pristigle tri valjane ponude izabrana je ponuda s najnižom cijenom. Za 2014. upućena su tri poziva i pristigle su tri valjane ponude. Izabrana je ponuda s najnižom cijenom. Nadzorni odbor je predložio glavnoj skupštini izbor neovisnog vanjskog revizora, a glavna skupština društva je donijela odluku o njegovu izboru.

Uprava društva Ekoplus d.o.o. Rijeka je izvješćivala nadzorni odbor o ostvarenim prihodima i tijeku poslova. Predlagala je rješenja za sufinanciranje redovnog poslovanja, na način da svi članovi društva izvrše svoje obveze prema društvu, kreditiranje ili donacije, faktoring, pokretanje zakonskih postupaka prema članovima koji ne izvršavaju obveze prema društvenom ugovoru i potpisivanje ugovora o sufinanciranju. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti poslovanja društva. Pregledavao je poslovne knjige, financijsku dokumentaciju te druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva. Davao je suglasnost na financijski plan, Pravilnik o radu, zaključenje ugovora s Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom radi stjecanja nekretnina, prijenos prava vlasništva na nekretninama i druge odluke za koje je odredbama društvenog ugovora propisana suglasnost nadzornog odbora. Davao je prethodne suglasnosti na sve aktivnosti, odnosno prodaje koje prelaze vrijednosti 1.000.000,00 kn. Prema obrazloženju direktora, uprava nije izvješćivala nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja, a napose o rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala jer društvo do vremena obavljanja revizije nije počelo obavljati djelatnost za koju je osnovano (nije dovršena izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom). Nadzorni odbor je podnosio skupštini pisana izvješća o obavljenom nadzoru. Prema izvješću društvo je djelovalo u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, aktima društva te odlukama skupštine, dok nije navedeno jesu li godišnja financijska izvješća sastavljena u skladu sa stanjima u poslovnim knjigama i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje društva. Nadzorni odbor nije zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, a u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Isto tako, nije raspravljao o primjerenosti visine primitaka direktora. Prema propisima o računovodstvu poduzetnika financijski izvještaji društva ne podliježu vanjskoj neovisnoj reviziji.

Tijekom 2015. su tri direktora obnašala dužnost u društvu Dundovo d.o.o., Rab. Skupština društva je u svibnju 2015. opozvala direktora koji je obnašao dužnost prethodne godine. Nakon toga novi direktor je obnašao dužnost do listopada 2015., a u listopadu 2015. je imenovan treći direktor. Isto tako, u svibnju 2015. nadzorni odbor je razriješen dužnosti i imenovan je novi. Predsjednik nadzornog odbora je podnio ostavku zbog nesuradnje direktora pri obavljanju nadzora nad poslovanjem. Sjednice se tijekom 2014. nisu održavale prema rokovima utvrđenim Poslovniku o radu nadzornog odbora (najmanje jednom tromjesečno). U 2014. su održane tri sjednice, od čega u siječnju i veljači 2014. dvije, a treća u prosincu 2014. Predsjednik nadzornog odbora je, prema porukama elektronske pošte, kontinuirano zahtijevao od uprave dokumentaciju potrebnu radi održavanja sjednica, odnosno raspravljanja i donošenja odgovarajućih odluka. Obavještavao je skupštinu (Grad Rab) o nemogućnosti obavljanja zadaća nadzornog odbora.

Za dvije sjednice održane u prosincu 2014. i siječnju 2015. društvo ne raspolaže zapisnicima, a prema zapisniku novoizabranog nadzornog odbora iz svibnja 2015. navedeni zapisnici nisu verificirani. U drugoj polovini 2015. uprava je izvješćivala nadzorni odbor o tijeku poslova, napose prihoda i stanju društva. Uprava je izvješćivala nadzorni odbor o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja (dobivanje koncesije na gradsko parkiralište koje je ostvarivalo značajne prihode) i za likvidnost društva (potraživanja od Grada Raba). Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti poslovanja društva. Prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima, nadzorni odbor je u obvezi podnijeti pisano izvješće skupštini o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva. Nadzorni odbor nije podnio navedeno izvješće za 2014. U svibnju 2015. je konstituiran novi nadzorni odbor koji je do podnošenja izvješća o radu skupštini održao dvije sjednice i u kolovozu 2015. podnio izvješće o tromjesečnom radu. Od sredine 2015. nadzorni odbor je pregledavao i ispitivao poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva (stanje potraživanja od kupaca prema dospelosti, prihodi i troškovi po organizacijskim jedinicama i za društvo u cjelini). U cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine zahtijevao je obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti (blagajničko poslovanje). Uprava nije izvješćivala nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala. Godišnje izvješće o stanju društva za 2014. nije podneseno nadzornom odboru. Uprava je, prema zapisniku sa skupštine društva iz svibnja 2015., opozvana zbog slabosti u radu i nepoduzimanja radnji nakon utvrđivanja zlouporaba s novcem od strane zaposlenika društva. Direktor je, pri usvajanju izvješća za 2014., obrazložio da je imenovan početkom lipnja 2015. tako da nije u mogućnosti podnijeti izvješće za prethodnu godinu. Nadzorni odbor nije davao suglasnosti na poslovne odluke uprave. Navedeno nije propisano Izjavom o osnivanju niti pojedinačnim aktima društva. Dao je suglasnost na plan preuzimanja dijela djelatnosti i zaposlenika od drugog trgovačkog društva u svrhu usklađenja njegove djelatnosti s propisima o vodama. Prema obrazloženju nadzornog odbora s obzirom na to da je održao tri sjednice s tri direktora nije postojao dovoljan kontinuitet za ocjenjivanje rada uprave, odnosno nije raspravljao o primjerenosti visine primitaka uprave. Prema veličini društvo je razvrstano u male poduzetnike te stoga financijski izvještaji ne podliježu vanjskoj reviziji. Za 2014. uprava je izabrala neovisnog vanjskog revizora izravnom pogodbom bez prikupljanja ponuda. Nadzorni odbor nije predložio skupštini izbor neovisnog vanjskog revizora, a bio je upoznat s odlukom uprave o izboru. Prema izvješću o obavljenoj reviziji financijskih izvješća za 2014., neovisni vanjski revizor se suzdržao od mišljenja. Postupcima revizije nije se mogao uvjeriti u postojanje procedura i unutarnjih kontrola kojima se osigurava pravovremeno, sveobuhvatno i točno evidentiranje poslovnih događaja u obračunskom razdoblju na koje se odnose. U izvješću je navedeno da postoji mogućnost neotkrivenih pogrešaka koje bi mogle utjecati na financijske izvještaje.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: preduvjeti za rad nadzornih odbora, strateška i savjetodavna zadaća nadzornih odbora te kontrolna zadaća nadzornih odbora.

Obavljenom revizijom utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na preduvjete za rad nadzornih odbora, stratešku i savjetodavnu zadaću nadzornih odbora te njihovu kontrolnu zadaću.

1. Preduvjeti za rad nadzornih odbora

1.1. Zadaće, ovlasti i odgovornosti nadzornog odbora definirani su Zakonom o trgovačkim društvima, izjavom o osnivanju, društvenim ugovorom i statutom. U pisanom obliku nisu definirane odgovornosti nadzornih odbora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Kriteriji kvalifikacija za imenovanje članova nadzornih odbora kao što su stupanj obrazovanja, stručnost, mjerodavna znanja, vještine, sposobnosti, radno iskustvo te kriterij neovisnosti nisu uređeni u pisanom obliku (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). U pisanom obliku nisu uređena pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (društvo Dundovo d.o.o., Rab) te pravila za upravljanje sukobom interesa (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Kriteriji za imenovanje uprava su djelomično uređeni aktima o osnivanju na način da uprava, osim uvjeta propisanih Zakonom o trgovačkim društvima, mora imati visoku stručnu spremu i pet godina radnog iskustva, pri čemu iskustvo nije vezano uz poznavanje djelatnosti s kojom se društvo bavi. U pisanom obliku nisu uređeni kriteriji i pravila za imenovanje uprave te za izbor osobe koja će voditi njegove poslove nije proveden javni natječaj (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Nadalje, nisu uređeni kriteriji koji se odnose na organizacijske sposobnosti te iskustvo na rukovodećim poslovima uprave (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka). U društvu Dundovo d.o.o., Rab nagrada za rad članova nadzornog odbora utvrđena je odlukom skupštine u mjesečnim iznosima neovisno o broju održanih sjednica. Da je isplata obavljena po održanim sjednicama, uz utvrđenu visinu nagrade, broj članova nadzornih odbora i broj održanih sjednica, uzevši u obzir ostvarene poslovne rezultate, nagrada za rad članovima nadzornih odbora značajno bi manje teretila rashode. Nagrada za rad članova nadzornog odbora je utvrđena odlukom skupštine iz 2014. u mjesečnom neto iznosu 1.000,00 kn za predsjednika i 800,00 kn za članove. Tijekom 2014. nadzorni odbor je održao tri sjednice, a u 2015. četiri sjednice. Da je obračun obavljan po održanim sjednicama, uz utvrđenu visinu nagrade, broj članova nadzornih odbora i broj održanih sjednica, rashodi za navedeno bili bi ostvareni u bruto iznosu 25.133,00 kn, odnosno rashodi bi bili manji od obračunanih za 34.667,00 kn. Društva nisu ustrojila unutarnju reviziju. Skreće se pozornost na odredbu članka 47. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15) prema kojima društvo može uspostaviti unutarnju reviziju (ustrojavanjem neovisne jedinice za unutarnju reviziju, imenovanjem unutarnjeg revizora, osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju ili sporazumom o obavljanju revizije s institucijom) u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16).

Državni ured za reviziju predlaže u pisanom obliku urediti odgovornosti nadzornih odbora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab), kriterije neovisnosti i kvalifikacije za obnašanje dužnosti članova nadzornih odbora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab), pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (društvo Dundovo d.o.o., Rab), pravila za upravljanje sukobom interesa (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab), kriterije za imenovanje uprava (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab) te pravila za imenovanje uprave (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Predlaže upravu birati putem javnog natječaja te utvrditi nagrade za rad članova nadzornog odbora prema održanoj sjednici (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Nadalje, predlaže uspostaviti unutarnju reviziju na jedan od načina prema propisima koji uređuju sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru (sva društva).

- 1.2. *U očitovanju društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka za odgovornosti nadzornog odbora koje nisu definirane u pisanom obliku, navodi kako su regulirane odredbama Zakona o trgovačkim društvima te nisu ponavljane u Društvenom ugovoru. Nadalje navodi da, ukoliko Državni ured za reviziju smatra da je navedeno značajno za učinkovitost rada nadzornog odbora, ove odredbe će uklopiti u Društveni ugovor. U vezi nalaza da u pisanom obliku nisu uređeni kriteriji kvalifikacija za imenovanje članova nadzornog odbora kao što su stupanj obrazovanja, stručnost, mjerodavna znanja, vještine, sposobnosti, radno iskustvo, te kriteriji za izbor i imenovanje direktora Društvo navodi da je navedeno regulirano Društvenim ugovorom. Isto tako, navodi da skupština ima pravo utvrditi i druge posebne uvjete za imenovanje uprave. U vezi pravila za upravljanje sukobom interesa društvo obrazlaže da je u postupku donošenje Etičkog kodeksa koji sadržava odredbe o prevenciji i sukobu interesa. Za ustrojavanje unutarnje revizije navodi da Grad Rijeka namjerava organizirati zajedničku unutarnju reviziju za trgovačka društva u svom vlasništvu te da je zakonski rok za ustrojavanje godina dana od dana stupanja na snagu Pravilnika o unutarnjoj reviziji (12. svibnja 2016.).*

Društvo Rijeka promet d.d., Rijeka u vezi preduvjeta za rad nadzornog odbora navodi da su zadaće, ovlasti i odgovornosti nadzornog odbora definirane Statutom i Poslovníkom o radu nadzornog odbora, a da je odgovornost detaljnije definirana i pokrivena Zakonom o trgovačkim društvima. Isto tako navodi da se dodatno temeljem zakonskog propisa može i pitanje odgovornosti članova nadzornog odbora unijeti i u interne akte društva koji se u tom smislu mogu proširiti u skladu s preporukom ukoliko se i skupština društva složi s izmjenama Statuta. Obrazlaže da su kriteriji za izbor članova nadzornog odbora definirani člankom 28. Statuta društva, da je taj dio nalaza i preporuka u nadležnosti osnivača, odnosno gradonačelnika kao zakonskog predstavnika vlasnika društva, odnosno nisu u nadležnosti nadzornog odbora, ali da će nadzorni odbor o ovoj preporuci upoznati odnosno informirati vlasnika. U vezi kriterija za izbor člana uprave navodi da su uređeni člankom 37. Statuta i odlukom nadzornog odbora na 17. sjednici kada je nadzorni odbor utvrdio uvjete za izbor direktora u skladu sa Statutom. Društvo smatra da su postavljenim uvjetom, pet godina radnog iskustva na rukovodećim poslovima, u dosad provedenim javnim natječajima za izbor uprave određeni i kriteriji za organizacijske sposobnosti te da je time ispoštovan uvjet koji Državni ured za reviziju traži.

Društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar navodi da planira izvršiti dopunu akata ili donijeti poseban akt kojim će se urediti pravila za upravljanjem sukoba interesa.

U vezi preporuka za uređenja odgovornosti nadzornog odbora, kriterija neovisnosti i kvalifikacija za članove nadzornog odbora, pravila za upravljanje sukobom interesa, kriterija za imenovanje uprave, isplaćivanja nagrade za rad članova nadzornog odbora u pisanom obliku društvo Dundovo d.o.o., Rab navodi da ih namjerava provesti u roku sljedećih šest mjeseci te je zadužilo tijela društva za provedbu preporuka. Obrazlaže da nagrade za rad članovima odbora nisu isplaćivane zbog nelikvidnosti. Kako su tijekom 2016. smanjena potraživanja prema kupcima odnosno likvidnost društva je poboljšana planira s isplatama navedenih nagrada početi tijekom kolovoza 2016.

1.3. Odredbama Društvenog ugovora društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka je definirano da se članovi nadzornog odbora predlažu u načelu iz redova stručnjaka za područja koja su od bitnog značenja za poslovanje društva pri čemu nije navedeno koja su to područja. Kriteriji koji se odnose na stupanj obrazovanja, stručnost, mjerodavna znanja, vještine, sposobnosti te radno iskustvo članova odbora nisu uređeni u pisanom obliku. Ako zakonom nije propisana obveza utvrđivanja kriterija za imenovanje članova nadzornog odbora, ne znači da ih društvo ne može utvrditi u pisanom obliku. Propisani kriteriji jamstvo su transparentnosti i odabira najboljih kandidata. Navedena preporuka dana je u cilju uspostavljanja djelotvornijeg sustava kontrole i nadgledanja poslovanja trgovačkih društava odnosno jačanja do sada uspostavljenih preduvjeta za rad nadzornih odbora. Nadalje, prema odredbama Društvenog ugovora kriteriji za izbor uprave su visoka stručna sprema te pet godina radnog iskustva pri čemu iskustvo nije vezano uz poznavanje djelatnosti kojom se društvo bavi odnosno uz stručna znanja na poslovima upravljanja društvom. Neovisno tko odlučuje o načinu i postupku imenovanja i opoziva uprave, kriteriji propisani aktima društva trebaju biti jamstvo transparentnosti i odabira najboljih kandidata. Državni ured za reviziju ostaje kod danih preporuka čija bi provedba trebala utjecati na primjenu viših standarda korporativnog upravljanja u društvu u interesu osnivača, uprave društva, zaposlenika, kupaca, dobavljača i lokalne zajednice.

2. Strateška i savjetodavna zadaća nadzornih odbora

2.1. Strateška uloga nadzornog odbora očituje se u aktivnom sudjelovanju u izradi strategije društva (ocjena ranije donesenih odluka, prijedlozi za poboljšanja i zaustavljanje odluka ako nisu u najboljem interesu društva). Nadzorni odbori nisu bili uključeni u procese strateškog planiranja jer strateški planovi nisu bili doneseni tako da nisu mogli ocjenjivati i pratiti njihovu provedbu (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Nadzorni odbor nije bio uključen u proces strateškog planiranja iako je donesen strateški plan (društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar). Prema zapisnicima sa sjednica nadzorni odbori nisu aktivno sudjelovali u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova (društva Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Nadzorni odbor nije bio u mogućnosti ocjenjivati i pratiti provedbu godišnjih planova za 2014. i 2015. jer ih uprava na njegov zahtjev nije dostavila. Isto tako, nadzorni odbor je tijekom 2015. razriješen dužnosti i imenovan je novi, te su tri direktora obnašala dužnost.

Iako je direktor društva sudjelovao na svim sjednicama nadzornog odbora u 2014. i 2015. nije bila uspostavljena stalna komunikacija kako bi mu nadzorni odbor pomogao savjetom. Predsjednik nadzornog odbora (s mandatom do 25. svibnja 2015.) je putem elektronske pošte zahtijevao od uprave materijale o poslovanju društva potrebne za održavanje sjednica. Nema pisanog dokaza vezanog uz odgovore na spomenute zahtjeve. Nadalje, uprava je djelomično izvješćivala nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova kroz informiranje o reorganizaciji društva.

Prema zapisnicima sa sjednica, s obzirom da plan poslovanja za 2014. i 2015. nije bio predočen nadzornom odboru, uprava nije izvješćivala o odstupanjima od ranijih predviđanja, tako da nadzorni odbor nije ni raspravljao o uspješnosti uprave s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva (društvo Dundovo d.o.o., Rab).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti strateške planove (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab) te uključiti nadzorne odbore u procese strateškog planiranja (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Dundovo d.o.o., Rab). Predlaže nadzornim odborima aktivno sudjelovanje u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova (društvo Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Nadalje, predlaže ocjenjivati i pratiti provedbu strateških planova (društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab) te godišnjih planova i programa rada (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Predlaže uspostaviti stalnu komunikaciju nadzornog odbora s upravom, izvješćivati nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od plana s obrazloženjem kao i raspravljati o uspješnosti uprave s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva (društvo Dundovo d.o.o., Rab).

- 2.2. *Za preporuku donošenja strateških planova i uključivanja nadzornog odbora u proces strateškog planiranja i praćenja provedbe strateških planova društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka navodi da donosi niz strateških bitnih planova. Uz uvažavanje dane preporuke, ističe da je nadzorni odbor uključen u poslovanje i planiranje putem sustava kontrola, davanja suglasnosti i na razne druge načine, što se odnosi i na proces strateškog planiranja te u konačnici i na ocjenu i praćenje izvršenja.*

Društvo Rijeka promet d.d., Rijeka u vezi strateške i savjetodavne zadaće nadzornog odbora navodi da je donošenje strateških odluka u nadležnosti vlasnika te nadzorni odbor može o toj preporuci informirati vlasnika kako bi aktivnije sudjelovao u donošenju strateškog plana poslovanja društva. Nadalje navodi da je nadzorni odbor sudjelovao u praćenju provedbe svih donesenih odluka. Primjerice jedna od strateških odluka vlasnika je bila izdavanje korporativnih obveznica društva za prometne projekte Grada Rijeke i društva čiju je realizaciju nadzorni odbor redovito kontrolirao i pratio kroz detaljno dostavljena izvješća uprave i donošenje odgovarajućih odluka.

U vezi s preporukom uključivanja nadzornog odbora u donošenje strateškog plana društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar navodi da će na sljedeće sjednice nadzornog odbora uvrstiti u raspravu pitanje strateškog planiranja.

U vezi preporuke za donošenje strateškog plana društvo Dundovo d.o.o., Rab navodi da je odabralo vanjskog suradnika na izradi navedenog plana koji planira donijeti u suradnji s nadzornim odborom i skupštinom u roku šest mjeseci. Obrazlaže da je donijelo plan rada za 2016. koji je prezentiran nadzornom odboru, a tijekom i provedbu strateškog i godišnjeg plana nadzirat će nadzorni odbor. Ističe da je uspostavljena učestala i svrsishodna komunikacija između uprave i nadzornog odbora razmjenom mišljenja i donesenih zaključaka. Navodi da će uprava pisanim putem izvješćivati nadzorni odbor o poslovnoj politici, politici zapošljavanja te uočenim odstupanjima u odnosu na predviđene kao i u odnosu na prethodnu godinu. Isto tako, na sjednicama nadzornog odbora raspravljat će se i donijeti ocjena o uspješnosti rada uprave.

3. Kontrolna zadaća nadzornih odbora

3.1. Prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima, nadzorni odbor nadzire vođenje poslova društva. Uprava nije izvješćivala nadzorne odbore o rentabilnosti poslovanja, a napose o rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala (društva Industrijska zona d.o.o., Bakar, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Skupštini društva nije podneseno godišnje izvješće o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva za 2014. (društvo Dundovo d.o.o., Rab). U izvješćima nadzornih odbora o obavljenom nadzoru je navedeno da su društva djelovala u skladu sa Zakonom, aktima društva te odlukama skupštine, dok nije navedeno jesu li godišnja financijska izvješća sastavljena u skladu sa stanjima u poslovnim knjigama i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje društva (društava Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Nadzorni odbor nije pregledavao i ispitivao poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva (društvo Rijeka promet d.d., Rijeka). Prema obrazloženju predsjednika nadzornih odbora, navedeno je obavljeno, ali o obavljenim poslovima kontrole nema pisanih zapisnika kao mjerodavnih dokaza (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Davanje prethodne suglasnosti nadzornog odbora na poslovne odluke uprave nije propisano aktom o osnivanju ni drugim aktima društva tako da nije ni davao suglasnost, osim u slučaju statusne promjene. U zapisnicima sa sjednica nadzornog odbora, nakon navođenja bitnog sadržaja rasprave za pojedine točke, dijelom nisu navedeni zaključci, odnosno odluke te rezultati glasovanja, uz navođenje kako je glasovao pojedini član (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Nadzorni odbori nisu zahtijevali i obavljali poslove kontrole određenih poslovnih aktivnosti (društva Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka), odnosno nisu obavljali navedene poslove (društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka) u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Nisu raspravljali o primjerenosti visine primitaka uprava (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d. Rijeka, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Nadzorni odbor društva Industrijska zona d.o.o., Bakar je raspravljao o pravu direktora na korištenje mobitela, službenog vozila te reprezentacije, a nije raspravljao o primjerenosti visine njegove plaće. Prema propisima o računovodstvu poduzetnika financijski izvještaji društava podliježu vanjskoj reviziji (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka i Rijeka promet d.d., Rijeka). Neovisni vanjski revizori su obavili reviziju financijskih izvještaja za 2014., kao i za društva koja ne podliježu obvezi vanjske revizije (društva Industrijska zona d.o.o., Bakar i Dundovo d.o.o., Rab). U 2014. društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka je uputilo pet poziva za dostavu ponuda za uslugu revizije. Od pristigle četiri valjane ponude izabrana je ponuda s najnižom cijenom. U 2015. upućena su tri poziva, a pristigle su dvije valjane ponude.

Izabrana je ponuda s najnižom cijenom. Društvo Rijeka promet d.d., Rijeka je vanjskog revizora za 2014. izabralo izravnom pogodbom. Za 2015. uputilo je tri poziva za dostavu ponuda za uslugu revizije. Od pristigle dvije valjane ponude izabrana je ponudu s najnižom cijenom. Društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar je za 2013. uputilo četiri poziva za dostavu ponuda za uslugu revizije. Od pristigle tri valjane ponude izabrana je ponuda s najnižom cijenom. Za 2014. upućena su tri poziva i pristigle su tri valjane ponude. Izabrana je ponuda s najnižom cijenom. Uprava društva Dundovo d.o.o., Rab je izabrala neovisnog vanjskog revizora izravnom pogodbom bez prikupljanja ponuda. Nadzorni odbori nisu bili uključeni u izbor neovisnih vanjskih revizora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Uprave društava Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab nisu predložile skupštini izbor neovisnog vanjskog revizora tako da skupštine nisu donijele odluke o izboru.

Državni ured za reviziju predlaže izvješćivati nadzorne odbore o rentabilnosti poslovanja, a napose o rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala (društva Industrijska zona d.o.o., Bakar, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Predlaže podnositi skupštini pisana izvješća o obavljenom nadzoru vođenja poslova (društvo Dundovo d.o.o., Rab) te u godišnjim izvještajima o stanju društava navesti jesu li godišnja financijska izvješća sastavljena u skladu sa stanjima u poslovnim knjigama i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje društva (društva Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Nadalje, predlaže pregledavati i ispitivati poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Predlaže u pisanom obliku utvrditi obvezu pribavljanja prethodne suglasnosti na pojedine poslovne odluke uprave te postupati u skladu s utvrđenim (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Isto tako, predlaže u zapisnicima sa sjednica nadzornog odbora, nakon zaključenja rasprave pojedine točke, navoditi donesene zaključke, odnosno odluke s rezultatima glasovanja (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Predlaže zahtijevati obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti (društva Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka), odnosno obavljati navedene poslove (društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka) u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Predlaže raspravljati o primjerenosti visine primitaka uprave (sva društva). Radi veće transparentnosti pri izboru vanjskog revizora, predlaže uputiti poziv za podnošenje ponuda većem broju revizorskih društava. S ciljem uštede, pozive za podnošenje ponuda predlaže objaviti na mrežnoj stranici društva i/ili ih poslati putem e-pošte (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Dundovo d.o.o., Rab), u izbor vanjskog revizora uključivati nadzorne odbore te predlagati skupštini društva izbor vanjskih revizora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab).

- 3.2. *Društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka obrazlaže da je nadzorni odbor pregledavao i ispitivao poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje te da će ubuduće o obavljenim poslovima sastavljati zapisnike. Nadalje, obrazlaže da su na temelju zahtjeva nadzornom odboru podnesena izvješća o studentskim ugovorima, ugovorima o djelu, danim pozajmicama, godišnjem popisu imovine i obveza, dinamičkom planu aktivnosti na usklađivanju podatka o zemljišno knjižnim česticama u poslovnim knjigama društva s podacima u zemljišnim knjigama i drugo. Navodi da će nadzorni odbor i nadalje zahtijevati kontrolu poslovnih aktivnosti.*

U vezi nalaza da nadzorni odbor nije raspravljao o primjerenosti visine primitaka uprave ističe da navedenu odluku donosi skupština te je Ugovorom o pravima i obvezama direktora predviđeno da, ukoliko bi se prilike u društvu bitno pogoršale da bi daljnje isplaćivanje primanja direktoru značilo nepravdu, nadzorni odbor bi bio ovlašten primjereno ih smanjiti. Navodi da kako nisu nastupile takve prilike, nije bilo potrebe raspravljati o primjerenosti visine primitaka direktora. Ističe da u uobičajenim prilikama navedeno nije u nadležnosti nadzornog odbora. U vezi nalaza da nadzorni odbor nije bio uključen u izbor neovisnih vanjskih revizora navodi da izbor obavljen prema Odluci o provođenju javne nabave do 200.000,00 kn za robe i usluge, odnosno 500.000,00 kn za radove, prema kojoj ponude i pregled obavljaju osobe ovlaštene za provođenje postupaka nabave, a kriterij je isključivo najniža cijena ponuditelja koji je dokazao sposobnost. Ističe da je društvo zbog primjene međunarodnih računovodstvenih standarda, ograničeno u izboru revizorskog društva te da će navedenu preporuku o upućivanju poziva za podnošenje ponuda objavom na mrežnim stranicama ili putem e-pošte uzeti u obzir pri narednom izboru revizora.

U vezi kontrolne zadaće nadzornog odbora društvo Rijeka promet d.d., Rijeka navodi da je nadzorni odbor provodio kontrolu svih donesenih odluka. Poslovne knjige nije ispitivao direktno nego indirektno kroz rasprave i odluke vezane uz razmatranje i usvajanje svih financijskih izvještaja te kroz razmatranje i usvajanje izvješća revizora koji su imali zadaću da detaljno pregledaju poslovne knjige društva kao i financijske izvještaje te daju svoje mišljenje o realnosti iskazivanja pojedinih stavki i rezultata u svim financijskim izvještajima određenim zakonskim propisima. Za izbor vanjskog revizora društvo navodi da je u 2014. izabralo postojećeg revizora jer je planirani posao refinanciranja obveznica koje je društvo trebalo provesti u istoj godini vrlo kompleksan i specifičan te iziskuje potrebna prethodna specifična znanja koja osiguravaju bolju kvalitetu ocjene i analize provedenih postupaka. U 2015. i 2016. društvo je provelo postupak u skladu sa zakonskim postupcima javne nabave bagatelne vrijednosti na način koji stoji u preporuci dostavom upita na tri adrese putem e-maila radi uštede te zaprimanjem ponuda u zatvorenim kovertama u zadanom roku i ocjenom pristiglih ponuda od strane povjerenstva čime je u cijelosti proveden postupak u skladu sa zakonskim preporukama. Isto tako društvo navodi da je u skladu sa zakonskim propisima i aktima društva nadzorni odbor izvješće o svom radu i prijedlogu izbora revizora dostavio skupštini društva na razmatranje i usvajanje.

Društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar navodi da planira izvješće o rentabilnosti poslovanja, a napose o rentabilnosti uporabe vlastitog kapitala te primjerenost visine primitaka uprave uvrstiti na sljedeće sjednice nadzornog odbora. Obrazlaže da je nadzorni odbor u godišnjem izvještaju o obavljenom nadzoru za 2015. naveo da su financijska izvješća sastavljena u skladu sa stanjem u poslovnim knjigama te da pokazuju ispravno imovinsko i poslovno stanje društva. Ističe da je društvo i do sada upućivalo poziv za podnošenje ponuda za izbor vanjskog revizora većem broju revizorskih društava i to putem e-pošte, u skladu s aktima društva te da namjerava ustrojiti unutarnju reviziju u suradnji s Gradom Bakrom.

Društvo Ekoplus d.o.o., Rijeka navodi da su uprava i predsjednik nadzornog odbora primili na znanje utvrđene činjenice koje su opisane u nacrtu izvješća o obavljenoj reviziji te dane preporuke u cilju poboljšanja učinkovitosti nadziranja vođenja poslova društva. Obrazlaže da će s danim preporukama upoznati tijela društva, nadzorni odbor i skupštinu društva, s ciljem provedbe preporuka u što skorijem roku.

Društvo Dundovo d.o.o., Rab navodi da je sastavljen godišnji izvještaj o poslovanju koji sadrži sve relevantne pokazatelje rentabilnosti poslovanja i uporabe vlastitog kapitala, a za sljedeću redovnu skupštinu u kolovozu 2016. izradit će pisano izvješće o obavljenom nadzoru nad poslovanjem društva. Obrazlaže da je na petoj sjednici nadzornog odbora u 2016. uočen nedostatak utvrđivanja i glasovanja o zaključcima po pojedinim točkama dnevnog reda, odnosno da je jasan stav svakog člana nadzornog odbora, ali je nedostajalo završno glasovanje. Donesen je zaključak da se navedena preporuka provede na idućoj sjednici odbora. Navodi da će nadzorni odbor na sljedeću sjednicu uvrstiti raspravu o primjerenosti visine primitaka uprave. Obrazlaže da će se kod izbora vanjskog revizora za 2016. uključiti nadzorni odbor, a natječaj za izbor namjeravaju objaviti na mrežnim stranicama društva. Nadalje, navode da je izrađena strategija upravljanja rizicima te studija uspostave sustava unutarnjih upravljanja i kontrola. Za provedbu navedenih preporuka utvrđeni su izvršitelji i rokovi od jednog do šest mjeseci.

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI RADA NADZORNIH ODBORA

Dobro korporativno upravljanje pomaže stvaranju uvjeta u kojima je ponašanje i djelovanje skupštine, nadzornog odbora i uprave u interesu društva i najvažnijih interesno-utjecajnih skupina. Strateška, kontrolna, savjetodavna i povezujuća zadaća rada nadzornih odbora u trgovačkim društvima u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može pridonijeti uspostavi djelotvornijeg sustava kontrole i nadgledanja poslovanja trgovačkih društava koji će rezultirati poboljšanjem pružanja javnih usluga.

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom su definirala zadaće i ovlasti nadzornih odbora aktima o osnivanju. Uređene su i odgovornosti nadzornih odbora (društva Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Kriterij pri izboru članova nadzornih odbora koji se odnosi na sastav je uređen aktima o osnivanju društava. Pri izboru članova nadzornog odbora primjenjuju se kriteriji kvalifikacija i neovisnosti te pravila za imenovanje utvrđena odlukom većinskog vlasnika (društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar). Članovi nadzornih odbora imaju primjerenu neovisnost te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnosti kojima se društva bave. Pravila za upravljanje sukobom interesa su uređena statutom (društvo Rijeka promet d.d., Rijeka). Pravila za imenovanje uprave su uređena aktima o osnivanju (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Kriteriji i pravila imenovanja uprave su uređena društvenim ugovorom (društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar). Za izbor osoba koje će voditi poslove društava provedeni su javni natječaji (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Obveze uprava prema nadzornim odborima o vrsti, rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje prosljeđuju nadzornim odborima uređene su društvenim ugovorima, statutom, ugovorima o vođenju poslova društva i poslovnica o radu nadzornih odbora. U pisanom obliku nisu definirane odgovornosti nadzornih odbora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab) te kriteriji kvalifikacija i neovisnosti članova nadzornih odbora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Nadalje, nisu definirana pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (društvo Dundovo d.o.o., Rab), pravila za upravljanje sukobom interesa (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab), kriteriji za imenovanje članova uprave (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka) te kriteriji i pravila za imenovanje člana uprave (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Za izbor osobe koja će voditi poslove društva nije proveden javni natječaj (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Nagrade za rad članova nadzornog odbora bile su utvrđene u mjesečnim iznosima neovisno o broju održanih sjednica (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Društva nisu bila obvezna ustrojiti unutarnju reviziju.

Nadzorni odbori su ocjenjivali pojedine ranije donesene strateške odluke te raspravljali i odobravali pojedine strateške odluke društva koje je predložila uprava. Nadzorni odbor je bio uključen u proces strateškog planiranja (društvo Ekoplus d.o.o., Rijeka). Aktivno su sudjelovali u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Ocjenjivali su i pratili provedbu strateških planova (društva Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Ocjenjivali su i pratili provedbu godišnjih planova (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Stalna komunikacija bila je uspostavljena s upravama kako bi im nadzorni odbori pomogli savjetom.

Isto tako, uprave su izvješćivale nadzorne odbore o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to. Nadalje, raspravljali su o uspješnosti uprava s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva. Davali su savjete i preporuke upravama. Nadzorni odbori nisu bili uključeni u procese strateškog planiranja jer strateški planovi nisu doneseni (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Nadzorni odbor nije bio uključen u proces strateškog planiranja, iako je društvo donijelo strateški plan (društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar). Nadzorni odbori nisu aktivno sudjelovali u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova (društva Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Nisu ocjenjivali i pratili provedbe strateških planova (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Nadzorni odbor društva Dundovo d.o.o., Rab nije ocjenjivao i pratio provedbu godišnjih planova i nije bila uspostavljena stalna komunikacija s upravom. Uprave navedenog društva nisu izvješćivale nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to. Isto tako, prema zapisnicima sa sjednica nadzorni odbor nije raspravljao o uspješnosti uprave s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva.

Uprave su izvješćivale nadzorne odbore o rentabilnosti poslovanja, a napose o rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka i Rijeka promet d.d., Rijeka). Nadalje, izvješćivale su o tijeku poslova, ostvarenim prihodima i stanju društva, poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i likvidnost društva. Isto tako, nadzorni odbori su raspravljali o uspješnosti poslovanja društava. Podnosili su pisana izvješća o obavljenim nadzorima vođenja poslova (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Pregledavali su i ispitivali poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje (društva Industrijska zona d.o.o., Bakar i Dundovo d.o.o., Rab). Davali su prethodne suglasnosti na poslovne odluke uprava kada je to propisano zakonom ili određeno društvenim ugovorima ili statutom (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Bakar). Nadzorni odbor je obavljao poslove kontrole određenih poslovnih aktivnosti u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine (društvo Industrijska zona d.o.o., Bakar). Predložili su skupštinama izbore neovisnih vanjskih revizora (društva Rijeka promet d.d., Rijeka i Industrijska zona d.o.o., Bakar). Uprave nisu izvješćivale nadzorne odbore o rentabilnosti poslovanja, a napose o rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala (društva Industrijska zona d.o.o., Bakar, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab). Nije podneseno godišnje izvješće skupštini o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva za 2014. (društvo Dundovo d.o.o., Rab). Nadzorni odbori nisu pregledavali i ispitivali poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka). Nisu zahtijevali obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti (društva Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka), odnosno nisu obavljali navedene poslove (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka) u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Nisu raspravljali o primjerenosti visine primitaka uprava. Neovisni vanjski revizori, koji su obavili revizije financijskih izvještaja društva za 2014. (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Ekoplus d.o.o., Rijeka) su izabrani izravnom pogodbom, odnosno prikupljanjem dvije do četiri ponude prema kriteriju najniže cijene. Nadzorni odbori nisu predložili skupštinama izbore neovisnih vanjskih revizora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab), a skupština nije donijela odluku o njegovu izboru (društvo Dundovo d.o.o., Rab).

Na temelju provedenih postupaka revizije i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je nadzorni odbor društva Industrijska zona d.o.o., Bakar učinkovito nadzirao vođenje poslova trgovačkog društva. Nadzorni odbori društava Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka su učinkovito nadzirali vođenje poslova trgovačkih društava, pri čemu su potrebna određena poboljšanja. Nadzorni odbor društva Dundovo d.o.o., Rab nije učinkovito nadzirao vođenje poslova trgovačkog društva, te su potrebna značajna poboljšanja.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- u pisanom obliku urediti odgovornosti nadzornih odbora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab)
- u pisanom obliku urediti kriterije neovisnosti i kvalifikacija koji se odnose na stupanj obrazovanja, stručnost, mjerodavna znanja, vještine, sposobnost te radno iskustvo za obnašanje dužnosti članova nadzornih odbora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Ekoplus d.o.o., Rijeka, Dundovo d.o.o., Rab) te pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (društvo Dundovo d.o.o., Rab)
- u pisanom obliku urediti pravila za upravljanje sukobom interesa (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab)
- u pisanom obliku urediti kriterije za imenovanje uprava (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab), pravila za imenovanje uprave te izabrati upravu putem javnog natječaja (društvo Dundovo d.o.o., Rab)
- isplaćivati nagrade za rad članova nadzornog odbora prema održanoj sjednici (društvo Dundovo d.o.o., Rab)
- donijeti strateške planove (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab) te uključiti nadzorne odbore u procese strateškog planiranja (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Dundovo d.o.o., Rab)
- aktivno sudjelovati u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova (društva Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab)
- ocjenjivati i pratiti provedbu strateških planova (društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab) te ocjenjivati i pratiti provedbu godišnjih planova i programa rada (društvo Dundovo d.o.o., Rab)
- uspostaviti stalnu komunikaciju s upravom kako bi joj nadzorni odbor pomogao savjetom (društvo Dundovo d.o.o., Rab)
- izvješćivati nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to (društvo Dundovo d.o.o., Rab)

- raspravljati o uspješnosti uprave s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva (društvo Dundovo d.o.o., Rab)
- izvješćivati nadzorne odbore o rentabilnosti poslovanja, a napose o rentabilnosti uporabe vlastitoga kapitala (društva Industrijska zona d.o.o., Bakar, Ekoplus d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab)
- podnositi skupštini pisana izvješća o obavljenom nadzoru vođenja poslova (društvo Dundovo d.o.o., Rab) te u godišnjim izvještajima o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva koje nadzorni odbori podnose skupštinama navoditi jesu li godišnja financijska izvješća sastavljena u skladu sa stanjima u poslovnim knjigama i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje društva (društva Ekoplus d.o.o., Rijeka i Industrijska zona d.o.o., Bakar)
- pregledavati i ispitivati poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka)
- zahtijevati obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti (društva Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka), odnosno obavljati navedene poslove (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka i Ekoplus d.o.o., Rijeka) u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine
- u pisanom obliku utvrditi obvezu pribavljanja prethodne suglasnosti na pojedine poslovne odluke uprave te postupati u skladu s utvrđenim (društvo Dundovo d.o.o., Rab)
- u zapisnicima sa sjednica nadzornog odbora, nakon zaključenja rasprave pojedine točke, navoditi donesene zaključke, odnosno odluke s rezultatima glasovanja (društvo Dundovo d.o.o., Rab)
- raspravljati o primjerenosti visine primitaka uprave (sva društva)
- radi veće transparentnosti pri izboru vanjskog revizora, uputiti poziv za podnošenje ponuda većem broju revizorskih društava, a s ciljem uštede, pozive za podnošenje ponuda objaviti na mrežnim stranicama društava i/ili ih poslati putem e-pošte (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka, Rijeka promet d.d., Rijeka, Industrijska zona d.o.o., Bakar i Dundovo d.o.o., Rab), u izbor vanjskog revizora uključivati nadzorne odbore te predlagati skupštinama društava izbor vanjskog revizora (društva Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka i Dundovo d.o.o., Rab)
- ustrojiti unutarnju reviziju na jedan od načina prema propisima koji uređuju sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru (sva društva).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba danih preporuka pridonijela uspostavljanju djelotvornijeg sustava kontrole i nadgledanja poslovanja trgovačkih društava. Navedeno bi trebalo utjecati na primjenu najviših standarda korporativnog upravljanja u društvima u interesu osnivača, uprave društva, zaposlenika, kupaca, dobavljača i lokalne zajednice.

Također, cilj danih preporuka je uspostavljanje potrebnih preuvjeta za uspješan rad nadzornih odbora te učinkovitijeg nadziranja vođenja poslova trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.